

**Drugo srečanje partnerskih ustanov
v okviru projekta »100 % lokalno«**
Bolzano, Italija, 24.–26. 2. 2020

Februarja je vodilni projektni partner, Inštitut za regionalni razvoj EURAC, gostil drugo srečanje partnerjev v sklopu projekta »100 % lokalno« (ZRC SAZU iz Slovenije, *Università della Svizzera italiana* in *Polo Poschiavo* iz Švice), ki se osredotoča na krepitev kratkih kmetijsko-živilskih oskrbovalnih verig na območju Alp s pomočjo razvoja tržnih znamk. Srečanje je bilo dvodelno: prvi dan je bil namenjen koordinacijskim, organizacijskim in finančnim vprašanjem, preostala dneva pa vsebinskemu usposabljanju projektnih sodelavcev za organizacijo in izvedbo delavnic na študijskih območjih.

V sklopu vsebinske priprave na izvedbo delavnic je Diego Rinallo s poslovne šole Kedje iz Marseilla pripravil predavanje o vlogi tržnih znamk pri razvoju območij. Podaril je vlogo sodelovanja, krepitev krožnega gospodarstva na lokalni in regionalni ravni ter prikazal prostorsko razsežnost sprememb v prehranskih verigah zaradi družbenogospodarskega razvoja. Predavanju je sledila razprava o izzivih in priložnostih krepitev kratkih kmetijsko-živilskih oskrbovalnih verig, ki je bila usmerjena v iskanje možnosti čezmejnega prenosa dobrih primerov sodelovanja ter krepitev čezmejnega sodelovanja.

Predavanju je sledilo praktično usposabljanje za vodenje delavnic pod vodstvom Rocca Scolozzija iz podjetja za strateški management *Skopia* iz Trenta. Predstavil je zasnovo delavnic, ki temeljijo na analitskem pristopu »Tri obzorja«, s katerimi bo vsak projektni partner na študijskem območju v svoji državi preveril priložnosti in izzive pri krepitevi kratkih oskrbovalnih verig.

Erik Logar

Raziskovalne igralnice na ZRC SAZU

Ljubljana, 30. 6. 2020

Poleti 2020 so bile na Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU) že šestnajstič organizirane in uspešno izvedene raziskovalne igralnice z naslovom *Igrajmo se znanost*. V preteklih letih se je potrdila domneva, da se želijo otroci skozi igro predvsem sprostiti, medsebojno spoznavati in družiti, vsekakor pa tudi kaj novega videti in naučiti. Zato je bilo tudi letos organiziranih veliko tematsko raznovrstnih igralnic, ki so jih vodili člani posameznih raziskovalnih inštitutov ZRC SAZU, kakor tudi zunanji sodelavci. Že vsa leta doslej jih oblikuje in koordinira Center za predstavitvene dejavnosti ZRC SAZU pod vodstvom Brede Čebulj Sajko. Delavnice so potekale štiri tedne in so bile razdeljene na poljudnoznanstvene vsebine ter namenjene otrokom, starim od 6 do 14 let. Vsak teden je bil oblikovan za eno skupino, zaradi preprečevanja virusnih težav, pa je v njej lahko sodelovalo le do deset otrok. Sodelujoči inštituti in ostali zunanji izvajalci so organizirali svoj tematski dan. Središče igralniškega dogajanja je bila Prešernova dvorana SAZU, glede na temo ter program pa so otroci uporabljali in obiskali še druge prostore in kraje.

Geografski dan smo vodili Primož Gašperič z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU ter Ajda Martinčič in Urša Kunstelj, študentki kulturologije na FDV. Tematika letošnje geografske igralnice je bila raziskovanje mestnih vodnih zemljišč, ki jih je ustvaril ali preoblikoval človek v različnih obdobjih razvoja mesta Ljubljana, glede na potrebe in želje meščanov. Igralnico smo zato poimenovali »Raziskujemo ob in o vodi«. Zasnovana je bila na terenskem delu in raziskovanju hidroloških pojavov ter njihovih značilnosti na izbranih območjih mesta Ljubljana, kjer so ti pojavi prisotni. Za izvedbo smo izbrali naslednje lokacije: ribnik ob Tivolski čolnarni ter preoblikovane struge potokov Glinščice in Gradaščice.

Po uvodni predstavitvi poteka igralnice, smo se na kratko predstavili drug drugemu, voditelji pa seznanili otroke s potekom geografskega dne. Skupino so sestavljala štiri dekleta in dva fanta, v starostnem razponu med 7 in 11 let. Zaradi spremenljive vremenske napovedi smo se že v dvorani pripravili za terenski del. Mladi geografi so se morali najprej »najti« oziroma orientirati v prostoru. Pomagali smo

PRIMOŽ GAŠPERIČ

Slika 1: Iskanje raziskovalne točke na zemljevidu.

PRIMOŽ GAŠPERIČ

Slika 2: Težavna hoja po neočiščeni strugi Glinščice.

si z zemljevidom Slovenije in Ljubljane (slika 1). Ob tem smo mladim raziskovalcem predstavili kartografske značilnosti prikaza vodnih pojavov ter ostalih kartografskih elementov na zemljevidu. Razdelili smo se v tri delovne skupine. Vsaka od skupin je prejela prazen plakat ter posebno tematsko »vodno« mapo z delom načrta mesta Ljubljane in terenskimi listi.

Iz Prešernove dvorane smo se peš odpravili proti ribniku ob Tivolski čolnarni, ki je zanimiv primer »stoječe mestne vode«. Spoznavanje mestnih vod je potekalo s pomočjo vprašanj na vnaprej pripravljenih delovnih listih. Značilnosti vode smo določali tako, da smo izbrali ustrezno dostopno merilno mesto, kjer smo določili globino, barvo in vonj vode, izmerili temperaturo zraka in vode ter s pH lističi določili njeno kislost oziroma bazičnost. Rezultate smo skupaj vpisali v delovni list.

Po izpolnitvi vseh delovnih obveznosti prvega vzorčnega območja, smo se odpravili do druge raziskovalne točke, ki je bila ob potoku Glinščica, v bližini živalskega vrta. Tam smo poleg ostalih nalog izmerili tudi hitrost vode, ki smo jo merili na preprost način. Izmerili in označili smo razdaljo med dvema točkama, v vodo spustili vejico, list ali kaj podobnega ter merili čas, ki so ga omenjeni »plovci« potrebovali od ene do druge točke. S pomočjo dobljenih podatkov smo izračunali hitrost vode v potoku. Rezultate smo pretvorili in primerjali med seboj ter ugotovili, da je bila hitrost Glinščice počasnejša od 1 km/h, kar je veliko počasneje od povprečne hitrosti hoje odraslega človeka, ki je 5 km/h.

Sušno obdobje v dneh pred delavnico ter izboljšanje vremena med njo, so omogočili zanimivo nadaljevanje poti po umetno preoblikovani betonski strugi spodnjega toka Glinščice, ki se vije med pozidanimi površinami Viča. Ker so v strugi pred kratkim pokosili rastje, je bila lažje prehodna, a ponekod ovirana z zemljo, rastjem in naplavinami (slika 2). Iz te »žabje« perspektive so bile hiše, železniška

Slika 3: Izvajanje terenskih meritev na sotočju Glinščice in Gradaščice.

proga, Tržaška cesta in ostali objekti opazovani popolnoma iz drugega gledišča, kot smo ga vajeni kot »navadni« pešci. Po strugi smo hodili do sotočja potokov Glinščica in Gradaščica (slika 3). Tik za sotočjem je bila zadnja točka, kjer so otroci popolnoma samostojno opravili vse meritve na potoku. Od sotočja dalje se potok imenuje Gradaščica, izmerjena hitrost pa je bila 2,7 km/h. Ko so vse podatke zapisali v delovni list, smo zbrali še zadnje gradivo za izdelavo plakata. Nato smo pospravili vso opremo, se dvignili iz struge ter skupaj odšli peš do našega izhodišča v središču mesta.

Plakat so otroci dokončali po kosilu v Prešernovi dvorani. Gradivo zanj je nastajalo sproti. Z risanjem, pisanjem in lepljenjem so zapolnili prazne prostore tako, da je dobil pečat posamezne skupine z najpomembnejšimi elementi raziskovalne poti. Izdelani plakat je predstavljal glavni rezultat delavnice, saj je prikazoval izmerjene in ugotovljene rezultate raziskovalnega dela o vodah, s katerimi smo se srečali na poti.

Temo letošnje geografske delavnice smo izbrali predvsem zaradi želje po izogibu morebitnih virusnih težav, saj se je v celoti odvijala zunaj v naravi. Izvedli smo jo le enkrat v juliju. V skupini je bilo šest otrok, kar je omogočalo boljše individualno delo ter manj časovnih skrbi. Zaradi spremenljive vremenske napovedi, smo imeli organizatorji pripravljenih več poti. Zaradi nizkega vodostaja Glinščice smo lahko izvedli različico poti s pohodom po njeni strugi. Otroci so brez omembe vrednih zadržkov in nasprotovanj sodelovali na raziskovalnih točkah ter prehodili zastavljeno pot.

Primož Gašperič